

Terenski poskusi Smallwood - januar 2020

Urban Žitko , mag. inž. gozd., Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 18.01.2020

SmallWood je mednarodni projekt, med katerim testiramo ekonomsko upravičenost redčenja s strojem za sečnjo že od faze letvenjaka naprej. Obseg nege mlajših razvojnih faz gozda v Sloveniji je trenutno majhen, ker ni donosna, obenem pa je teh površin veliko v celotni Evropski uniji. Prav neizkoriščenost lesnega potenciala je bila motivacija in povod za prijavo vsebine projekta.

Sodelavci Oddelka za gozdno tehniko in ekonomiko Gozdarskega inštituta Slovenije medtem nadaljujemo s projektnim delom. Trenutno je najbolj aktualen delovni paket 2, ki zajema vse terenske meritve in predstavlja hrbtenico projekta in je osnova za nadaljnje analize pridobljenih podatkov. Na Švedskem in Finskem (Slika 1) so terenske meritve že izvedli, sledi še terensko delo v Sloveniji (januar

2020) in Španiji. Na Švedskem in Finskem operater stroja za sečnjo sam izbira drevice za posek, zato bo zavoljo primerljivosti poskusa tako tudi pri nas.

Slika 1: Terensko delo na Finskem.

V začetku novembra smo se v spremstvu SiDG in ZGS odpravili na ogled petih potencialno primernih lokacij v Kočevje. Odločili smo se za primerjavo treh različnih načinov dela: izbiralno (ang. selective) in koridorno (ang. boom-corridor thinning) redčenje s sečno-zbiralno glavo Bräcke ter običajno redčenje z motorno žago. Stroj, ki bo delal v slovenskih državnih gozdovih je Komatsu 901.4, letnik 2009, tehta 16 ton in ima doseg devetih metrov. Uporablja drevesno metodo in je zato zelo primeren, kadar so končni izdelek sekanci.

Velika posebnost projekta je, da se stroj transportira iz države v državo, v vseh štirih državah pa ga upravlja isti izkušen operater, ki prihaja s Švedske. Stroj za sečnjo je bil nazadnje z izrednim prevozom transportiran s Finske preko Nemčije v Slovenijo (Slika 2), kar je trajalo približno mesec dni. Datum prihoda v Slovenijo je bilo težko napovedati, stroj je nekaj časa obstal v Nemčiji zaradi urejanja potrebnih dokumentov za prestopne državnih meja.

Slika 2: Prihod stroja in sečne glave v Kočevsko Reko 3. 12. 2019.

Sredi decembra smo v spletnem sestanku konzorciju projekta predstavili 3 potencialne lokacije za izvedbo terenskega dela v Sloveniji. Vodilni člani konzorcija so potrdili njihovo ustreznost, zato lahko nadaljujemo. Če bodo primerne površine dovolj velike, bomo zaradi enostavne logistike poskus izvedli le na eni lokaciji.

V januarju predvidoma (odvisno od vremena) sledi intenzivno terensko delo, označitev ploskev na terenu ter inventura začetnega stanja na izbranih ploskvah, časovne študije študije stroja med redčenjem ipd. Drugi del poskusa bo linijski objekt in sicer odstranjevanje vegetacije (predvsem šopov leske) z brežin ob prometnicah. Operater in podporna ekipa s Švedske pride v Slovenijo v tretjem vikendu januarja. V okviru terenskega dela bo konec januarja organiziran tudi brezplačni demonstracijski dan v okolici Kočevja, na katerem boste lahko spoznali tematiko pridobivanja lesne biomase iz sestojev manjših premerov (letvenjak bukve) in novim modelom posebne sečne glave švedskega podjetja Bräcke (C16.c), ki je namenjena prav sestojem z majhnimi premeri (letvenjak, ml. drogovnjak). Na testnih ploskvah boste prav tako videli prikaz tehnike koridornega redčenja, ki je hitrejša od izbiralnega redčenja in daje primerljive rezultate. Lahko boste srečali izkušenega operaterja stroja s Švedske, prisoten bo tudi njegov prevajalec. Vabilo bo objavljeno v prvi polovici januarja.

V Sloveniji lahko v naslednjih 20 letih pričakujemo obsežne površine bukovih letvenjakov, ki bodo potrebne redčenja. Zato je tudi upravljalcem državnih gozdov v interesu poiskati bolj učinkovite načine izvajanja nege, ki so donosni. Glede na vsebino, projekt predstavlja odskočno desko za prihodnost redčenja mlajših razvojnih faz in podpira razvoj biogospodarstva.